

Президія НАН України розглянула

Перед початком чергового засідання Президії НАН України 4 червня 2014 року академік НАН України Б.Є.Патон вручив державні нагороди України групі провідних учених НАН України.

***

Далі члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили наукову доповідь директора Інституту фізики твердого тіла, матеріалознавства та технологій Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» члена-кореспондента НАН України В.М.Воеводіна «Актуальні проблеми науково-технічного супроводу безпечного функціонування та розвитку ядерно-енергетичного комплексу України».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, начальник відділу Державного концерну «Ядерне паливо» Г.Р.Семенов, заступник директора Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України академік НАН України Л.М.Лобанов, радник при дирекції Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» М.П.Уманець, генеральний директор Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут», академік-секретар Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України академік НАН України І.М.Неклюдов, член Президії НАН України академік НАН України Л.В.Губерський.

Президія НАН України зауважила, що враховуючи значний внесок атомних електростанцій у виробництво електроенергії, науково-технічний супровід ядерної енергетики є надзвичайно важливим і потребує якісного та кількісного покращення.

Серед переліку проблем, над розв'язанням яких працюють фахівці академічних та галузевих установ, особливе місце займають дві – безпечна експлуатація енергоблоків та подовження терміну експлуатації ресурсу корпусів реакторів і основного обладнання АЕС.

Зазначалося, що Верховна Рада України 15 березня 2014 року прийняла закон про залучення кредиту від Європейського співтовариства з атомної енергії на 300 мільйонів євро для реалізації проекту Комплексної програми підвищення безпеки енергоблоків атомних електростанцій відповідно до стандартів МАГАТЕ.

Подовження терміну експлуатації енергоблоків АЕС дозволить виграти час для розгортання будівництва нових ядерних енергоблоків, тобто подолати нестачу електроенергетичних потужностей у найближчі десятиріччя. Економічний ефект від подовження терміну експлуатації одного енергоблоку на один рік складає близько 1,5 млрд. доларів США.

Було наголошено, що організація наукових досліджень вимагає в першу чергу скоординованої програми співробітництва установ НАН України з Національною атомною енергогенеруючою компанією «Енергоатом».

Тому треба підготувати оновлену угоду про науково-технічне співробітництво між НАН України та НАЕК «Енергоатом», оскільки попередня чинна на сьогодні угода була укладена ще у 2004 році. Тому головне вжити заходів щодо розширення участі академічних установ у виконанні першочергових науково-дослідних робіт в інтересах атомної енергетики.

Крім того, у жовтні цього року в Одесі відбудеться вже шостий українсько-російський науково-технічний семінар «Розвиток атомної енергетики – фактор сталого міждержавного співробітництва», який традиційно проводиться під егідою Національної академії наук України та Російської академії наук за підтримки «НАЕК «Енергоатом» (Україна) та Паливної компанії «ТВЕЛ» (Російська Федерація). Досвід проведення цих форумів показав їхню високу ефективність. Вони сприяли розв'язанню важливих практичних завдань у забезпеченні ефективної міжнародної співпраці в галузі ядерної енергетики.

У зв'язку з цим Президія НАН України доручила академіку НАН України І.М.Неклюдову взяти під особистий контроль заходи щодо якісної та своєчасної підготовки семінару і активної участі профільних установ НАН України у ньому.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

***

Потім Президія НАН України заслухала і обговорила доповідь директора Інституту геологічних наук НАН України, заступника голови Наукової ради цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Комплексний моніторинг, оцінка та прогнозування динаміки стану морського середовища та ресурсної бази Азово-Чорноморського басейну в умовах зростаючого антропогенного навантаження та кліматичних змін» (далі – Програма) академіка НАН України П.Ф.Гожика про внесення змін до зазначеної програми на 2013-2015 рр.

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, директора Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України академіка НАН України В.І.Старостенка, директора Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України академіка НАН України В.І.Лялька, провідного наукового співробітника ДНУ «Відділення морської геології та осадового рудоутворення НАН України» доктора географічних наук О.А.Щипцова відзначалося, що цільова комплексна програма наукових досліджень НАН України, яка коротко називається «Морська програма», у 2014 році опинилась під загрозою закриття у зв'язку з відомими подіями в Криму й неможливістю участі у цій програмі Морського гідрофізичного інституту та Інституту біології південних морів ім.О.О.Ковалевського НАН України, які розміщені у Севастополі.

Відділення наук про Землю НАН України запропонувало продовжити дослідження українського шельфу Чорного моря в рамках оновленої програми і обґрунтовано довело, що ці дослідження можна успішно завершити силами тих установ, що розміщені на так званій «материковій

частині» України. Це дійсно дуже важливі для Академії і для держави в цілому науково-дослідні роботи і тому треба прийняти принципове рішення про продовження цієї програми.

Також потрібно підготувати обґрунтовані пропозиції щодо перебазування науково-дослідного судна «Професор Водяницький» – єдиного в НАН України плавзасобу для виконання фундаментальних і прикладних океанографічних досліджень.

Президія НАН України поінформувала, що кілька років тому за рахунок власних коштів Академії це судно було суттєво модернізовано та обладнано новими науковими приладами. Крім того, на борту цього судна залишилось стаціонарно встановлене сучасне високовартісне геофізичне обладнання, яке знаходиться на балансі Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України, а також «палубне» обладнання для виконання глибинних робіт, що належить Інституту геологічних наук НАН України.

Було висловлено сподівання, що результати обговорення та висловлені пропозиції втіляться у конкретні наукові проекти, що будуть реалізовані у 2014-2015 рр.

Президія НАН України прийняла проект постанови з цього питання.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про реорганізацію системи центральних органів виконавчої влади у сфері науково-технічної та інноваційної політики; про підсумки VIII Всеукраїнського фестивалю науки; про вдосконалення інноваційної та інвестиційної політики та комерціалізацію новітніх розробок; про внесення змін в додаток до постанови Президії НАН України від 18.01.2012 № 10 у зв'язку з необхідністю внесення змін до складу членів Президії НАН України, призначених уповноваженими представниками від НАН України з питань виконання двосторонніх договорів про співробітництво НАН України з академіями наук країн СНД та іншими академіями і організаціями, які входять у Міжнародну асоціацію академій наук; про затвердження нового переліку періодичних видань Національної академії наук України та нової редакції ліцензійного договору на використання твору; про видання роботи в серії «Бібліографія вчених України» на честь 70-річчям від дня народження академіка НАН України В.М.Локтева; про перейменування Відділення гідроакустики Морського гідрофізичного інституту НАН України; про статус Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім.Г.М.Доброва НАН України; про успішний запуск ракети космічного призначення Державним підприємством «Конструкторське бюро «Південне» ім.М.К.Янгеля»; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України